

Матеріали
Всеукраїнської навчально-наукової конференції
“ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ
У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”

15-16 травня 2008 року
м. Тернопіль

Андрейчин С. М., Ярема Н. З., Бугай Б. Г., Верещагіна Н. Я., Бількевич Н. А., Руда М. М., Чернець Т. Ю., Хабарова Н. А. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ТА ФТІЗИАТРІЇ	106
Аряев М.Л., Капліна Л.Є. ФОРМИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРАХ ПЕДІАТРИЧНОГО ПРОФІЛЮ	107
Асмолов О.К., Смоквін В.Д., Бабуріна О.А., Герасимова Н.А., Степула М.І., Смольська І.М. Бажора Ю.І., Чернявська Г.В., Тітаренко О.В. СТАН ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ НАВЧАННЯ	109
Безродний Б.Г., Короткий В.М., Колосович І.В., Теплий В.В. ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	110
Березницький Я.С., Хапатьяк Г.Ю., Сулима В.П. СУЧАСНИЙ ПІДРУЧНИК – ОСНОВА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	111
В.С. Бітенський, В. А. Пахмурний, К. В. Аймедов, Є. В. Опря СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	113
Гавенко В.Л., Самардакова Г.А., Кожина Г.М., Коростій В.І., Гайчук Л.М., Хаустов М.Н. ПРО ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	114
Гавенко В.Л., Самардакова Г.А., Коростій В.І., Сінайко В.М., Кожина Г.М., Гавенко Н.В., Пономарьов В.І. ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ НЕЙРОНАУК	114
Галич Л.Б., Куліш Н.В. ЗАХИСТ НАВЧАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ – ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ВИКЛАДАННЯ	115
Гешелін С.О., Трохимчук В.В., Степанов Ю.І., Кадочніков В.С. ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ОЗНАЙОМОЧОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СТУДЕНТАМИ 2-ГО КУРСУ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	116
Гольденберг Ю.М., Петров Є.Є., Настрога Т.В., Борисова З.О. СУТНІСТЬ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ТА ЇЇ АКТИВІЗУЮЧИЙ ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	118
Гоцинський В.Б., Зоря А.В., Бабінець Л.С., Бутвин С.М., Боцюк Н.Є., Ясній О.Р., Боровик І.О., Гябокнь С.С., Павліковська В.В., Творко В.М. ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ У ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТА ЗА ФАХОМ „ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА-СІМЕЙНА МЕДИЦИНА” НА КАФЕДРІ ПОЛІКЛІНІЧНОЇ СПРАВИ ТА СІМЕЙОЇ МЕДИЦИНИ	119
Денга О. В., Коновалов М. Ф., Мірчук Б. М. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ З КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРОТЯГОМ VI СЕМЕСТРУ	121
Дігтяр В.А., Сушко В.І., Харитонюк Л.М., Барсук О.М., Садовенко О.Г., Носар А.Є., Лук'яненко Д.М. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЯК ВИД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І ЇЇ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	122
Дубинська Г.М., Козюк П.М., Полторапавлов В.А., Ізюмська О.М., Коваль Т.І., Лимаренко Н.П., Баїтан Н.З., Минак О.М., Кузь Т.В. ВИКЛАДАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ТА ЙОГО МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	123
Дука К.Д., Мишина Н.В., Ярошевська Т.В. ПЕРШИЙ ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	125
Жабосдов Г.Д., Вітовська О.П., Скрипник Р.Л. НОВІ НАПРЯМКИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ У НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЗГІДНО З БОЛОНСЬКИМ ПРОЦЕСОМ	126
І.П. Кайдашев, М.С. Расін, Н.І. Дігтяр, О.М. Расін ВИКОРИСТАННЯ ЗАГАЛЬНОУКРАЇНСЬКОГО МЕДИЧНОГО ПОРТАЛУ "03UA.ORG" ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНТНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ	127
Кайдашев І.П. Савченко Л.Г., Дігтяр Н.І., Васильєв В.М., Герасименко Н.Д., Борзих О.А., Нерух І.А., Лавренко А.В., Расін М.С. САМОСТІЙНА РОБОТА В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ В НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ВНУТРІШНІМ ХВОРОБАМ	128

сумісно з опорною кафедрою фізіотерапії з курсом пульмонології Національного медичного університету ім.О.О.Богомольця. Програма складається з одного модуля. Реалізація робочої програми почнеться у 2008–2009 навчальному році у VII та VIII семестрах, обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними модуля (залікового кредиту). Кредитно-модульна система організації навчального процесу, на наш погляд, спонукає студентів систематично навчатися протягом навчального року.

Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС (самостійна робота студентів) згідно з навчальним планом, забезпечують реалізацію у навчальному процесі усіх тем, які входять до складу змістових модулів. Темі лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів фізіотерапії. Практичні заняття за методикою їх організації є заняттями у ліжка хворого. На практичних заняттях проводиться огляд і клінічний розбір хворих з різними формами туберкульозу, а також курація хворого з наступним написанням і захистом історії хвороби.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, виділених в ОКХ, за допомогою різних засобів: тестові завдання, ситуаційні задачі, трактування та оцінка результатів клініко-рентгенологічного обстеження тощо. Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення модулю і, на наш погляд, повинен бути уніфікованим. Колективом кафедри переглядається банк тестових завдань і ситуаційних задач у світі нових наказів МОЗ України з боротьби із захворюванням на туберкульоз та досягнень медичної науки.

Оцінка успішності студента з “фізіотерапії” виставляється за багатобальною шкалою після засвоєння модуля і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою. Вважаємо, що основний відсоток у встановленні балів має припадати на контроль навичок та вмінь.

Впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу при вивченні “фізіотерапії” буде сприяти саморозвитку майбутнього лікаря, адаптації до конкретних умов фахової діяльності, формуванню професійних вмінь та навичок для прийняття самостійних рішень.

Час внесе свої корективи і дасть змогу проаналізувати роботу нової програми на практиці.

УДК 378.146/.147:371.388:61

Бажора Ю.І., Чернявська Г.В., Титаренко О.В.

СТАН ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ НАВЧАННЯ

Одеський державний медичний університет

Наведені переваги і недоліки виробничої практики, яка проводиться за кредитно-модульною системою навчання протягом двох років. При збільшенні вимог до теоретичної атестації студентів, недостатньо часу приділяється власне практичній підготовці. Запропонована схема раціональної модульної оцінки виробничої практики. Обґрунтовані складнощі і недоліки виробничої практики студентів на 4 і 5 курсах. Значне скорочення годин виробничої практики істотно знижує рівень професійної підготовки лікарів-фахівців.

Приведены преимущества и недостатки производственной практики, которая проводится по кредитно-модульной системе обучения в течение двух лет. При увеличении требований к теоретической аттестации студентов, недостаточно времени уделяется собственно практической подготовке. Предложена схема рациональной модульной оценки производственной практики. Обоснованы сложности и недостатки производственной практики студентов на 4 и 5 курсах. Значительное сокращение часов производственной практики существенно снижает уровень профессиональной подготовки врачей-специалистов.

There have been presented advantages and disadvantages of the professional training in credit-module educational system for two years. Insufficient time is paid to proper practical training while increasing requirements to theoretical assessment of students. We propose a scheme of rational module assessment of professional training. There were substantiated difficulties and drawbacks of students' training in the 4th-5th years of study. Significant reduction of hours of professional training may considerably decrease the level of professional training of medical specialists.

Ключові слова: виробнича практика, кредитно-модульна система навчання.

Ключевые слова: производственная практика, кредитно-модульная система обучения.

Key words: professional training, credit-module educational system.

Вступ. Основною метою виробничої практики студентів є поглиблення теоретичної та практичної підготовки випускників вищих навчальних закладів, набуття ними професійних практичних навичок і вмінь, формування професійної готовності до самостійної лікарської діяльності.

Основна частина. З 2006/2007 навчального року виробнича практика студентів 2-3 курсів проводиться за кредитно-модульною системою навчання. Протягом даного періоду почали вимальовуватися її переваги й недоліки. З одного боку, підвищилися вимоги до теоретичного засвоєння практичних навичок, про що свідчить значне зниження середнього балу успішності студентів. Проте, не слід забувати, що основною метою даного виду діяльності є практична підготовка студентів. Для поліпшення якості проведення практики в цьому навчальному році було збільшено кількість годин модулю. Виділення для практики у розкладі занять кількох повних навчальних днів створило реальну можливість засвоєння навичок і практичної роботи студентів в клініці. У той же час, ми зіткнулися з ситуацією, що на кафедрах необґрунтовано збільшена кількість тем практичних занять, кожна з яких вимагає 100% атестації, тобто значну частину часу студенти проводять в навчальних кімнатах, відповідаючи на тестові завдання і теоретичні питання. У зв'язку з цим ми зменшили тематику виробничої практики до вимог, передбачених типовою програмою з метою збільшення часу для реальної практичної роботи в різних підрозділах клінік.

Згідно графіку навчального процесу університету, на клінічну університетську базу для проходження практики одно-разово приходять велика кількість студентів, що погіршує рівень їх практичної підготовки. Це ставить додаткове завдання

розширення баз практики, розглядаючи можливість проходження практики „Догляд за хворими” в умовах дитячих будинків, інтернатах людей похилого віку тощо.

Значна кількість годин практичної підготовки складає СРС (до 30%). Для усунення формального відношення до цього часу, студенти, окрім опрацювання додаткової літератури, підготовки до модульного контролю, в обов'язковому порядку чергують в клініці в позаурочний час, що фіксується в щоденниках виробничої практики.

Оцінювання кожного змістовного модуля проводиться по 200-бальній системі, згідно загальноприйнятим стандартам. На останньому занятті студенти здають змістовний модульний контроль, при проведенні якого основна увага приділяється засвоєнню практичних навичок (50 балів). Після закінчення всіх трьох змістовних модулів виробничої практики, учбовий відділ університету проводить ранжирування успішності студентів за середнім балом.

З наступного навчального року студенти повинні проходити лікарську виробничу практику в літній період. В зв'язку з цим ми провели порівняльний аналіз кількості годин виробничої практики студентів на 4 курсі за різними навчальними планами.

Кількість годин виробничої практики студентів на кафедрі факультетської терапії, внутрішньої медицини з ендокринологією.

Навчальний план, рік	Всього годин зі спеціальності	З них:		Всього годин виробничої практики	З них:	
		СРС	Аудиторних		СРС	Аудиторних
1996	270	90	180	108	36	72
2002	243	83	160	108	36	72
2005	270	80	190	-	-	-
2007	270	80	190	45	15	30

Як видно з даної таблиці, кількість годин виробничої практики за учбовими планами 1996, 2002 рр. і 2005, 2007рр. різко відрізняються у бік значного зниження рівня практичної підготовки студентів [1-4]. Особливо це стосується студентів, що навчаються за програмою 2005 року, згідно якої практика на 4 і 5 курсах проводиться в сітці занять відповідних дисциплін, в даному випадку – внутрішньої медицини з ендокринологією. Оскільки кількість годин з цієї спеціальності не збільшена, то, відповідно, значно страждає виробнича практика студентів. У програмі 2007 року (в порівнянні з 1997) також значно скорочена кількість годин літньої виробничої практики, а з гігієнічних дисциплін – зовсім відсутні.

Висновок. Сучасна система навчання у медичних ВНЗ згідно ОКХ і ОПП вимагає теоретичної і практичної підготовки, а також стандартизації усіх видів діяльності студентів. Якщо теоретичні знання об'єктивно оцінюються на практичних заняттях, під час тестових контролів, то рівень практичної підготовки нерідко нівелюється або взагалі упускається. Сьогодні в медичній переддипломній і післядипломній освіті головний акцент повинен бути поставлений на підготовку лікарів, які «володіють різносторонніми навичками і мають широкий світогляд» [5,6]. У існуючому стані практичної підготовки студентів страждають основоположні моменти формування фахівця-лікаря, у відповідності з цим потребує перегляду кількості годин, які виділені на виробничу практику.

Література

1. Наказ МОЗ України від 03.04.96 №70, м.Київ.
2. Наказ МОЗ України від 18.06.2002 №221, м.Київ.
3. Наказ МОЗ України від 31.01.2005 №52, м.Київ.
4. Наказ МОЗ України від 23.07.2007 №414, м.Київ.
5. Поляченко Ю.А., Передерий В.Г. и др. Медицинское образование в мире и в Украине. - Х.:ИПП “Контраст”, 2005. – с.22.
6. Задачи по достижению здоровья для всех. Европейская политика здравоохранения. Копенгаген, 1991.

УДК 378.147:617

Безродний Б.Г., Короткий В.М., Колосович І.В., Теплий В.В.

ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

З метою вивчення ефективності застосування активних методів навчання, що є ключовим моментом у впровадженні кредитно-модульної системи навчання, на кафедрі госпітальної хірургії розроблена технологія навчання з використанням ділових ігор, спеціалізованих комп'ютерних програм, відпрацювання практичних навичок у спеціально обладнаних навчальних класах – проаналізовані набуті рівні знань у двох груп студентів. Перша з них навчалась за традиційною системою, друга – за розробленою методикою. Показано, що впровадження інформаційних технологій та спеціально обладнаних класів забезпечує засвоєння студентами технології вирішення типових завдань професійної діяльності.

С целью изучения эффективности использования активных методов что является ключевым моментом при внедрении кредитно-модульной системы на кафедре госпитальной хирургии разработана технология обучения с использованием деловых игр, специализированных компьютерных программ, отработки практических навыков в специально оборудованных учебных классах. Проанализиро-